

90.000 Kč, a když mu z ní bylo exekučně zabaveno dalších 22.327 Kč 75 h, mohly se postup a zabavení podle přirozené povahy věci týkati jen existující a platné části pohledávky, nikoli však části neexistující. Plyne ze zásady víry a poctivosti v obchodních stycích, že vůle stran směřovala k tomu postoupiti platnou pohledávku, neboť postupitel při úplatném postupu ručí za pravost a dobytost pohledávky (§ 1397 obč. zák.) a rozumí se též samo sebou, že exekucí měla býti zachycena pohledávka existující, neboť jinak by tu nebylo předmětu exekuce. Promlčení, které nastalo ve příčině postoupené, pokud se týče exekučně zabavené pohledávky, týká se tedy nutně oné části domnělé žalobcovy pohledávky, která podle soudního výroku žalobci po právu přináležela, a zanikla tedy pohledávka žalobci náležející celá promlčením. Na tom nemění nic okolnost, že žalobce podal včas žalobu na udánlivý zbytek své pohledávky 88.252 Kč 85 h, neboť tento zbytek mu po právu nikdy nenáležel. Bylo proto dovolání žalovaných vyhověti a uznati, jak se stalo. Dovolání žalobcovo jest poukázati na hořejší vývody, k nimž se dodává toto. Nerozhodno je, že postoupená část pohledávky byla žalobci zpět postoupena, že též exekuční zabavení druhé části bylo zrušeno a že žalobce těchto 112.727 Kč 65 h příslušným osobám ze svého zaplatil. Tím ovšem nabyl aktivní legitimace k vymáhání celého nedoplatku, ale to mu již nemůže prospěti vzhledem na nastalé promlčení částky 28.170 Kč 13 h, na niž měl již od počátku jedině nárok. Chtěl-li žalobce se uchrániti před škodnými následky, měl se starati o to, aby cedovaný, pokud se týče zabavený nárok se nepromlčel.

Čís. 12954.

Je-li smlouva o nájem jednotná a smluvené plnění (přenechání užívání továrních místností nájemci) na straně pronajímatelově jediné a jednotné a jen úplata se strany nájemcovy byla smluvena dvojího způsobu (nájemné podle období splatné a adaptační příspěvek splatný předem a najednou), může námitka zkrácení přes polovici vznesena býti jen ohledně celé smlouvy a nemůže čeliti jen proti její části (proti výši adaptačního příspěvku).

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 505/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 15.000 Kč, tvrdě, že pronajal žalovanému výrobní místnosti a že ujednali, že mu žalovaný jménem adaptací a investic zaplatí 1. října 1930 30.000 Kč, zaplatil však jen Kč 15.000.—. Žalovaný namítl, že byla sjednána činže ročních 12.000 Kč, že se o investičním příspěvku 30.000 Kč vůbec nejednalo, že investice provedeny nebyly a že 30.000 Kč jest nepřiměřené, pročež namítl zkrácení přes polovinu pravé hodnoty. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nižší soudy zjistily, že žalovaný smlouvou ze začátku září 1930 najal od žalobce tovární místnosti na dobu od 1. října 1930 do 31. prosince 1931 za roční nájemné 12.000 Kč a za příspěvek 30.000 Kč na vykonané adaptace a investice, splatný dne 1. října 1930. Podle zjištění nižších soudů zaplatil žalovaný na tento příspěvek 15.000 Kč. Námitky žalovaného proti požadovanému nedoplatku příspěvku neuznaly nižší soudy za opodstatněné právem. Pokud jde o námitku zkrácení přes polovici pravé ceny (§ 934 obč. zák.), buduje žalovaný tuto námitku na tom, že nájemní smlouvu se žalobcem dělí na dvě smlouvy, na smlouvu, kterou tovární místnosti najal za nájemné 12.000 Kč, a na smlouvu o příspěvku na adaptace a investice. Protože adaptace a investice neměly prý pro něho cenu, an prý jich ani neužíval, dovozuje žalovaný neplatnost ujednání o příspěvku, pokud se týče neplatnost svého závazku k jeho placení pro zkrácení přes polovici pravé ceny. Avšak dělit smlouvu se žalobcem tak, jak činí žalovaný, nelze. Smlouva o nájmu byla jednotná, smluvené plnění na straně žalobcově bylo jediné a jednotné, přenechání užívání továrních místností žalovanému, a jen úplata žalovaného byla smluvena dvojího způsobu, nájemné, podle období splatné, a adaptační příspěvek splatný předem a najednou. Smlouvou nebyly dány do nájmu jako jeho předmět adaptace a investice. Mohla by tudíž námitka zkrácení přes polovici vznesena býti jen ohledně celé smlouvy a nemůže čeliti proti její části, vlastně proti jedné části smluvního závazku žalovaného. Jen tím, že by celé smlouvě bylo pro zkrácení přes polovici odporováno, bylo by lze dosíci, k čemu námitka zkrácení přes polovici podle zákona směřuje a čeho námitka ta má docílit (§ 934 obč. zák.), totiž zrušení smlouvy a zřízení předešlého stavu. Toho by při ponechání nájmu a nájemného v platnosti za rozvázání jen závazku k placení příspěvku, jak tomu chce žalovaný, docíleno nebylo. Zkrácení přes polovici jen ohledně závazku k placení příspěvku nemělo místa a nižší soudy, byť i z jiných důvodů, jež rozebírají již netřeba, právem neuznaly námitku za opodstatněnou.

Čís. 12955.

Výměnkář má podle povahy věci bydlet tam, kde má výměnkářský byt. Odstěhuje-li se jinam, jest povinen, by, žaluje o peněžitou náhradu výměnku, opodstatnil, proč se musel z místa toho odstěhovati, pokud se týče, že musí žít na jiném místě a v těch poměrech, vzhledem k nimž požaduje náhradu vyšší, než jakou hodnotu má výměnek v místě původního plniště.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 858/32.)

Žalobkyně, odstěhovavši se z V. do O. v Sasku, domáhala se na žalovaných peněžní náhrady za naturální výměnek za dobu tří a půl roku, zejména za byt, který měla zajištěný ve V. Procesní soud